

KONU

6

ACİLDE KÜLTÜREL BAKIM/YAKLAŞIM

Prof. Dr. Özgül Karayurt

GİRİŞ

Acil gürültülü, stresli, beklentilerle dolu ve zaman baskısı olan bir yerdir. Ayrıca, Acil servis gereğinden fazla ırksal ve etnik azınlıklar tarafından tıbbi bakım için kullanılmakta ve göçmen toplum için tıbbi bakıma giriş kapısıdır. Acil servisler, kültürel yeterliliğin gelişmesi ve sağlık hizmetinde eşitsizliğin giderilmesi ve stratejilerin araştırılması gereken yerlerden birisidir. Acil hemşireliğinde, bakımı etkileyeceğinden hastaların din, dil ve kültürel farklılıklarını göz önüne almaları gerekmektedir. Hastalar ve sağlık bakım profesyonelleri sağlık bakımını etkileyecek farklı kültüre sahip hale gelmektedir. Bu nedenle de kaliteli bakımı sağlamak çözülmesi gereken bir sorundur. Farklı kültürlere sahip olan insanların, sağlık gereksinimleri de farklılık gösterebilir. Bütün insanların, kendi kültürel varlıklarını açıkça ifade etmeleri temel insan hakkıdır. Hemşireler, bireylerin kültürel değerlerinin, bireysel farklılık ve tercihlerinin farkında olmalı, bireye özgü, bütüncül bakımı planlamalı ve uygulamalıdır. Bütüncül bir bakış açısıyla insan inançları, değerleri, tarihi, dili ve sosyal yapılarını kapsayan kültüre duyarlı bakım, hemşirelik eğitimi ve uygulamalarıyla birleştirilmelidir. Hemşirelik bakımına hastanın kültürel değerlerini ve uygulamalarının entegre edilmesi, hastanın aldığı hizmetten memnun kalmasında, dolayısıyla sağlık hizmetlerini amacına uygun olarak kullanmasında, böylelikle sağlığın korunması ve geliştirilmesinde etkili olacaktır. Hastaların kendilerini güvende hissetmeleri için kültürel uygulamalarını hastane ortamında yapabilmeleri konusunda hemşireler tarafından da desteklenmeleri gerekmektedir. Sağlık sistemi, aynı zamanda kültürün insana verdiği değeride gösterir.

Bakım, sadece hastalık ya da sağlıkla ilgili bir kavram değil, aynı zamanda kültüre bakışında temel öğesidir. Kültürün tüm yönleri, hemşirelik yaklaşımında etkilidir. Acil tıp, sağduyu, cesaret, ılımlılık, adalet, koşulsuz pozitif saygınlık, merhamet, şefkat, güvenilirlik, dikkatli olma, beceri kavramlarını içerir. Kültürel yeterlilik bu erdemlerin pek çoğunun gelişmesi için tamamlayıcıdır. Örneğin, sağlık hizmeti verenler kültürlerarası iletişim becerileri ve kültürel duyarlılığını geliştirerek güvenilirliklerini arttırabilirler, böylece hastalara olan saygılarını gösterirler. Benzer bir şekilde sağlık hizmeti verenler hastaların geçmişlerine bakmaksızın tüm hastaların kaliteli bakım almasını sağlamak için çalışırlar. Artan kültürel duyarlılık, çeşitli yollarla sağlık hizmetindeki eşitsizliklerin azaltılmasında anahtar rol oynamaktadır. Amerikada, Akademik Acil Tıp acil sağlık hizmetindeki eşitsizliğe yönelik Mayıs 2003'te bir konferansla acil bakımdaki sağlık hizmeti eşitsizliğine açıklık getirmiş ve acil tıp araştırma topluluğu içinde konunun araştırılması ve azaltılması için önemini vurgulamıştır. Eşitsizliğin olduğu bazı alanlarda göğüs ağrısı/akut koroner sendrom, inme ve ağrı kontrolüne dikkat çekmiştir.